

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 5. Quænam propositiones euidentēs, aut aliàs certæ seu per se
notæ, seu, &c eliciantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

Disp. X. De variis statibus rerum. Quæst. V. 285

necessitas in essendo, tam quiditatiue, quam existentialiter, siue absolute siue, conditionate perfectio quadam est rerum possibilitium, quibus hoc ipso, quod est bonum habere esse quoquomodo, nequit non esse etiam bonum habere illud necessarium. Vnde penes maiorem, aut minorem perfectionem earum maior, aut minor earumdem necessitas in habendo esse taxanda est. Consequens enim est, ut, quo perfectius esse vnaqueque habet, perfectiori modo, atque adeo magis necessarium illud habeat. Cumque Deus ens sit infinite perfectus, atque adeo infinite perfectius esse habens, quam cetera cuncta: cohiscitur, necessitatem, quam Deus habet in essendo tum quiditatiue, tum existentialiter, tum conditionate, tum absolute infinite maiorem esse necessitate, quam habent in essendo cetera cuncta, quâ ratione illa necessarium habent esse: nimirum quiditatiue, tum conditionate, tum absolute: existentialiter vero tantum conditionate, iuxta dicta *disput. 10. quæst. 1.* In existendo enim absolute nihil præter vnum Deum habet necessitatem metaphysicam, ut est notissimum.

QVÆSTIO V.

Quanam propositiones evidentes, aut aliàs certæ, seu per se notæ, seu demonstratæ ex terminis huius disputationis in superioribus expositis eliciantur, tum inter se, tum cum terminis præcedentium collatis?

106 **D**ico elici, quæ sequuntur.

Propositio 1.

107 Omne coniunctum ex duobus extremis contradictoriis oppositis impossibile metaphysice est.

Hæc propositio in principium evidentissimum statutum *disput. 9. quæst. 5. propositio. 1.* recedit; proindeque æquæ atque illud cunctis est evidens. Videantur dicta *ibi*.

Propositio 2.

108 Quidquid cum duobus extremis contradictoriis oppositis metaphysice connexum est chymera impossibilis est.

Hæc propositio ex primâ venit facile demonstranda, iamque *suprà quæst. 2. num. 45.* demonstrata est. Ex eâ autem sequitur manifestè: quidquid cum aliquo impossibili necessarium connexum est, id necessarium esse impossibile; siquidem connexum cum duobus contradictoriis idcirco impossibile est: quia coniunctum duorum contradictoriorum impossibile est.

Propositio 3.

109 Omnis chymera impossibilis cum duobus extremis contradictoriis oppositis est metaphysice connexa.

Hæc propositio *quæst. 2. num. 47.* est demonstrata. Videatur *ibi* eius demonstratio.

Propositio 4.

110 Omnis chymera impossibilis cum aliquo con-

ceptu possibili sibi metaphysice opposito est metaphysice connexa.

Quia est connexa cum duobus contradictoriis iuxta *propositio. 3.* Ex quibus alterum debet necessarium esse possibile, cum debeat necessarium esse existens, ne verumque simul deficiat contra *propositio. 1. statutam disputatione 9. quæst. 5.* Extremum autem contradictionis existens hoc ipso, quod alteri opponitur ipsi chymera cum eo connexa opponatur necesse est; siquidem oppositum termino connexionis, & connexioni oppositum est, cum nequeat simul esse cum A id, quod nequit simul esse cum B, sine quo A esse non potest, ut ex se patet, insuperque demonstrabitur *infra disput. 14. quæst. 4.* Concluditur ergo, omnem chimeram cum aliquo possibili sibi opposito connecti, prout erat demonstrandum. Recognosce dicta ad rem *suprà quæst. 2. propositio. 2.*

Propositio 5.

Omnis chymera impossibilis cum suo contradictorio est metaphysice connexa.

Quia est connexa cum extremo sibi metaphysice opposito, iuxta *propositio. 4.* Ergo vel sibi opposito contradictorie; & habetur intentum: Vel sibi opposito contrarie (ad hæc namque duo genera oppositionis reuocatur omnis oppositio metaphysica, ut ostendimus *disput. 14.*) & sic mediatè erit connexa cum suo contradictorio, utpotè cum quo suum contrarium metaphysice connexum esse necesse est. Alterum quippe contrariorum cum alterius contradictorio necessarium est connexum, cum nequeat esse sine illo, hoc ipso, quod cum suo contrario esse non potest, ut ex se patet, & dicta *disputatione 14. quæst. 4.* demonstrabitur. Omnis igitur chymera impossibilis cum suo contradictorio est metaphysice connexa: quod erat demonstrandum; idque aut immediata connexionione, qualis nonnumquam erit, aut mediata, qualis frequentius.

Porro cum suo contradictorio existentiæ esse connexam omnem chimeram impossibilem, inde aliter demonstratur: quia cum sit luopectu conceptu impotens ad existendum, nequit non esse necessitata ad non existendum; atque adeo connexa cum sua non existentia; siquidem omne subiectum impotens ad vnum ex actibus contradictoriis, ad alterum necessitatum est, ut ex se patet; & *suprà disput. 8. quæst. 4.* est demonstratum.

In hac propositione fundatur ille modus arguendi, quem aliqui vocant admirabilem, & in humanis scientiis nonnumquam occurrit; quando videlicet ex vno extremo contradictionis assumpto, & supposito ostensuè demonstratur alterum; ut si quis contra asserentes, hominem non esse risibilem ex eo ipso, quod non sit risibilis, posituè inferret, ostensuèque demonstraret, esse risibilem. Quo arguendi modo vtitur Euclid. *lib. 9. Elem. propositio. 12.* & Theodof. Tripoli. *lib. 1. Sphæricor. propositio. 12.* necnon Cardanus *lib. 5. Proport. prop. 201.* Propterea enim iis in casibus ex vno extremo contradictionis alterum rectè inferitur, & demonstratur: quia illud chymera est impossibile, eoque iure cum hoc connexum suapte naturâ. Cæterum per dictum arguendi modum, ut concludatur, quod intenditur, in argumentationem deducentem ad impossibile tandem est recidendum. Quando enim ex suppositione vnius contradictorii sequitur alterum, ex suppositione vnius contradictorii sequitur vtrumque esse verum: quod est impossibile. Vnde reuertendo inferitur esse

esse necessariò falsum id, quod supponitur, & consequenter verum contradictorium eius; quod alium-
ptum fuerat probandum.

- 114 Ex hac etiam, & præcedentibus propositionibus inferet aliquis fortasse id, quod nonnulli sibi suadent, & verum putant; nempe ex quavis chymera impossibili quodlibet sequi, quatenus ex quavis sequitur quodlibet ex extremis contradictionis; atque ita inutilem esse modum arguendi ex hypothesi impossibili in scientiis humanis satis frequentem; necnon quæstiones, ubi ex hypothesi impossibili aliquid queritur, uti queritur à Theologis in materia de Trinitate: an si Spiritus sanctus non procederet à Filio, ab illo nihilominus distinguere-
tur, aut secus. Cæterum de hoc *inferius quæst. 6.* agendum nobis est.

Propositio 6.

- 115 Quod est necessarium, aut impossibile metaphysice, etiam physice tale est; & quod est physice, etiam moraliter; sed non vice versa. Quod verò contingens est moraliter, etiam physice tale est; & quod physice, etiam metaphysice; sed non è conuerso.

Hæc propositio tum ex se, tum ex *propos. 10. statuta disp. 8. quæst. 4.* comperta est. Aduerto autem, particulam *intra quoduis genus*, in plerisque sequentium propositionum additam denotare propositionem, ubi additur vniuersaliter esse veram intra quoduis genus possibilitatis, impossibilitatis, contingentiae, aut necessitatis, metaphysicæ videlicet, physicæ, vel moralis, proximæ, vel remotæ, absolute, vel ex hypothesi, &c.

Propositio 7.

- 116 Omne obiectum conceptibile, aut impossibile, aut contingens, aut necessarium esse debet intra quoduis genus.

Quia nequit non esse, aut impotens, aut potens cum indifferentia, aut necessitatum ad actum, relatè ad quem aut impossibile, aut contingens, aut necessarium intra quoduis genus venit dicendum, prout *loco citato* est demonstratum *propos. 11.*

Propositio 8.

- 117 Quâ ratione aliquid necessarium est, eadem debet esse possibile intra quoduis genus.
Quia omne necessitatum ad actum, nequit non esse potens ad illum intra idem genus, ut constat ex *propos. 14. & 21. loco cit.* demonstratis.

Propositio 9.

- 118 Quâ ratione aliquid est contingens, eadem possibile est intra quoduis genus.
Quia quavis contingentia possibilitas est in suo genere ad vtrumvis contradictionis extremum, iuxta definitionem eius statutam *suprà quæst. 3.*

Propositio 10.

- 119 Quâ ratione aliquid est possibile, eadem nequit simul esse impossibile, aut vice versa, intra quoduis genus.
Quia simul posset, & non posset habere esse; contra *propos. 1. statutam disp. 9. quæst. 5.*

Propositio 11.

Quâ ratione aliquid est necessarium, eadem nequit esse simul impossibile, aut vice versa intra quoduis genus.

Quia cum necessarium nequeat non esse possibile, iuxta *propos. 8.* si necessarium posset simul esse impossibile, aut vice versa: idem posset esse possibile simul, & impossibile; contra *propos. 10.*

Propositio 12.

Quâ ratione aliquid est necessarium, eadem nequit esse simul contingens, aut vice versa intra quoduis genus.

Quia cum necessarium, qua tale non posset non habere esse: contingens autem posset, iuxta eorum definitiones traditas *quæst. 3. & 4.* si necessarium, qua tale posset esse contingens, aut vice versa, idem posset, & simul non posset non habere esse contra *propos. 1. statutam disputatione 9. quæst. 5.*

Propositio 13.

Quâ ratione aliquid est impossibile, eadem nequit esse simul contingens, aut vice versa, intra quoduis genus.

Quia cum impossibile, qua tale non posset habere esse; contingens autem posset, iuxta eorum definitiones traditas *quæst. 2. & 3.* Si impossibile, qua tale posset esse contingens, aut vice versa, idem posset, & simul non posset habere esse; contra eandem *propos. 1. statutam ibidem.*

Propositio 14.

Quâ ratione aliquid est impossibile, eadem contradictorium eius necessarium esse debet; & è conuerso intra quoduis genus.

Hæc propositio ex *propos. 12. demonstrata disp. 8. quæst. 4.* constat; ex eaque sequitur, quando alterum ex extremis contradictionis est necessarium, aut impossibile, non posse alterum esse contingens intra idem genus.

Propositio 15.

Quâ ratione aliquid est contingens, eadem contradictorium eius contingens esse debet intra quoduis genus.

Hæc ex *propos. 13. ibidem demonstrata* constat. Ex eaque sequitur, quando alterum ex extremis contradictionis est contingens, non posse alterum esse necessarium, aut impossibile intra idem genus.

Propositio 16.

Ex duobus extremis contradictionis oppositis alterutrum sub disiunctione necessarium est metaphysice.

Nam alioquin ambo posset simul deficere contra *propos. 1. statutam disp. 9. quæst. 5.*

Propositio 17.

Ambo extrema contradictionis nec simul necessaria, nec simul impossibilia esse possunt intra quoduis genus.

Disp. II. De possib. impossib. &c. Quæst. V. 287

Tum quia ambo simul haberent, aut simul non haberent esse; proindeque ambo essent simul vera, aut simul falsa contra *propos. 1. statutam disput. 9. quæst. 5.* Tum quia, quâ ratione alterum est necessarium, alterum debet esse impossibile; & è conuerso, iuxta *propos. 1. 4.* Quod autem est necessarium, nequit esse simul impossibile, nec vice versa, iuxta *propos. 1. 1.*

Propositio 18.

127 Ambo extrema contradictionis contingentia esse possunt intra quoduis genus.

Quia, quâ ratione alterum est contingens, alterum quoque debet esse contingens, iuxta *propos. 1. 5.*

Propositio 19.

128 Quâ ratione quælibet essentia necessaria est, eadem omnes, & singulæ partes eius necessariae esse debent intra quoduis genus.

Alioquin aliqua pars essentiae posset deficere, contra *propos. 1. 3. statutam disput. 9. quæst. 5.* vt est notissimum.

Propositio 20.

129 Quâ ratione omnes, & singulæ partes essentiae compositae necessariae sunt, eadem debet essentia ipsa necessaria esse intra quoduis genus.

Alioquin essentia composita posset deficere, quin posset deficere vlla pars eius contra *propos. 1. 2. statutam ibidem*, vt etiam est notum.

Propositio 21.

130 Quâ ratione pars quælibet essentiae compositae contingens, aut impossibilis est, eadem essentia ipsa contingens, aut impossibilis est intra quoduis genus.

Quia, quâ ratione est potens deficere quælibet pars essentiae compositae, eadem potest deficere essentia ipsa, iuxta eandem *propos. 1. 3. nuper citatam.* Ergo Si pars essentiae compositae est potens deficere contingenter, vt euenit quando est contingens; ipsa quoque essentia erit potens deficere contingenter, atque adeo contingens. Et si pars essentiae compositae est potens deficere necessarîo; vt euenit, quando est impossibilis, ipsa quoque essentia erit potens deficere necessarîo, atque adeo impossibilis.

Propositio 22.

131 Omne obiectum impossibile necessarîo est impossibile, & omne contingens necessarîo est contingens, & omne necessarium necessarîo est necessarium.

Hæc propositio imprimis constat. Quia hæc prædicata essentialia sunt obiectis, quibus conueniunt, cum sint pertinentia ad statum eorum quiditatum: constat autem, omne prædicatum subiecto essentiali, aut quiditatum necessarium esse ipsi subiecto: sed demonstramus insuper illam ex præcedentibus: quia si obiectum impossibile non esset necessarîo impossibile, posset vtique tale non esse: ergo posset esse aut contingens, aut necessarium, quandoquidem omne obiectum aut impossibile, aut contingens, aut necessarium indispensabiliter debet,

esse, iuxta *propos. 7.* proindeque, quod non est impossibile nequit non esse aut contingens aut necessarium. At obiectum impossibile nec potest esse necessarium, iuxta *propos. 1. 1.* nec potest esse contingens, iuxta *propos. 1. 3.* ergo non potest non esse impossibile, seu necessarîo est impossibile. Quod erat demonstrandum. Pariterque demonstrandum venit, omne obiectum contingens necessarîo esse contingens, & omne necessarium necessarîo esse necessarium.

Propositio 23.

Possibile, necessarium, & impossibile, tum respectu ad esse existentiale, tum respectu ad esse quiditatum possunt talia esse. Contingens verò dumtaxat potest esse tale respectu ad esse existentiale.

Prior pars propositionis inde constat, quod non solum fieri potest, vt obiectum conceptibile sit potens, aut necessitatum, aut impotens ad existendum; sed etiam, vt sit potens, aut necessitatum, aut impotens ad essendum quiditatuè id, quod esse concipitur. Quocirca licet obiectum conceptibile proprius, frequentiusque dicatur possibile, aut impossibile, quatenus est potens, aut impotens ad existendum: potest tamen, atque etiam interdum fore tale dici, quatenus est potens, aut impotens ad essendum quiditatuè, id, quod esse concipitur: necessarium verò atque ferè frequenter dici videtur, quod est necessitatum ad essendum id, quod quiditatuè est, atque quod est necessitatum ad existendum. Quo tandem fit, vt possibile, necessarium, & impossibile aliud quiditatum, & aliud existentiale veniat dicendum, prout iam in *superioribus* tactum, atque notatum est.

Posterior autem pars inde constat, quod fieri nullo pacto potest, vt aliquod obiectum conceptibile re vera sit potens ad essendum, vel non essendum quiditatuè id, quod esse concipitur; bene tamen, vt re vera sit potens ad existendum, vel non existendum, vt est notissimum; eo quod existentia ex prædicatis est defectibilibus: quiditas verò minime. Ex quo patet, nullum contingens posse quiditatum esse; sed necessarîo omne contingens existentiale esse debere.

Propositio 24.

Quod semel est impossibile, aut contingens, aut necessarium, in nullo euentu potest non esse tale.

Quia posset essentiam mutare, atque adeo alicubi esse sine sua essentia contra *propos. 8. statutam disput. 9. quæst. 5.* quandoquidem esse obiectum aliquod impossibile, aut contingens, aut necessarium, prædicatum eius est essentiali, quiditatum, & necessarium, iuxta *propos. 22.*

Propositio 25.

Possibili posito in esse, nullum sequitur impossibile.

Hoc est axioma satis vulgatum, & certissimum, demonstrarique ex dictis potest. Quia si possibili posito in esse sequeretur aliquod impossibile, possibile non esset possibile contra suppositionem; siquidem id, ex cuius positione sequitur aliquod impossibile, eo ipso cum tali impossibili connexum est, atque adeo etiam impossibile, iuxta *propos. 2.*

Pro

Propositio 26.

- 136 Impossibile est, ut omnia omnino entia sint contingentia.

Demonstro facile: quia ex eo quod omnia omnino entia sint contingentia, necessario sequuntur duo contradictoria simul vera. Ergo impossibile est, ut omnia omnino entia sint contingentia. Consequentia est optima ex *proposit.* 2. Probo antecedens: quia si omnia omnino entia essent contingentia, omnia, nullo dempto, possent deficere; eo quod de conceptu omnis contingentis est posse deficere, iuxta definitionem eius; casu autem, quod omnia, nullo dempto, deficerent, nullum sequeretur impossibile: nam possibili posito in esse, nullum sequitur impossibile, iuxta *proposit.* 25. Deinde non possent omnia, nullo dempto, citra impossibile sequuntur deficere: quia casu, quod omnia, nullo dempto, deficerent, omnia redderentur impossibilia, definerentque proinde contingentia esse; quod est impossibile, iuxta *proposit.* 24. Ergo, &c. Cætera constant, solumque restat demonstrandum, casu, quod nullum ens existeret omnia entia fore impossibilia. Id autem inde demonstratur: quia in eo casu nullum ens esset potens existere à se ipso, iuxta *proposit.* 22. & 26. *statuta disput. quest.* 5. nec posset existere ab alio ente non existere ab alio ente non existente, iuxta *proposit.* 3. *ibidem statutam.*

- 137 Ex hac propositione sequitur, aliquod ens eorum, quæ existunt, necessarium esse in existendo. An autem hinc demonstretur, dari aliquam causam primam habentem existentiam à se, non ab alia causa, suo loco videbimus.

Propositio 27.

- 138 Ens existens à se nullatenus potest esse contingens; neque è conuerso ens contingens potest esse existens à se.

Quia ens existens à se necessario, atque adeo per suam essentiam est potens existere à se, cum actus sine potentia dari non possit ex *proposit.* 3. *statuta disput. 8. quest.* 4. si autem esset contingens, esset etiam potens non existere: cumque dato casu, quod non existeret, iam non esset potens existere à se, iuxta *proposit.* 22. & 26. *statuta disput. 9. quest.* 5. si esset contingens, esset potens mutare essentiam; quod esse impossibile constat ex *proposit.* 24. Est igitur impossibile, aliquod ens existens à se esse contingens, & consequenter aliquod ens contingens esse existens à se: quod erat demonstrandum.

- 139 Ex hac propositione constat, omne ens contingens existens ab alio quopiam tanquam à causa habere suam existentiam.

Propositio 28.

- 140 Omne ens contingens existens, ab aliqua causa indifferente in operando, atque adeo libera suam existentiam habere proximè, vel remote necesse est.

Ut hanc propositionem demonstrarem suppono primò ex *proposit.* 21. *statuta disp. 9. q. 5.* Quidquid accipit existentiam ab alio per sui effectum accipere illam ab illo, tanquam à causa efficiente. Suppono secundo, causam efficientem effectum, sicque dantem illi existentiam necessario debere esse, aut primam à nulla alia efficiente habentem suam existentiam, sed à se ipsa per essentiam (per effectio-

nem namque à se ipsa nequit habere, iuxta *proposit.* 22. *statutam ibidem*) aut non primam habentem suam existentiam ab alia causa efficiente, quæ similiter necessario debet esse aut prima, aut non prima: idemque dicendum venit de reliquis, donec vel sistatur in prima, vel admitatur progressio infinita causarum (siue ea finita in aliqua prima, siue infinita esse dicatur) à quibus suam accipit existentiam effectus proximè quidem ab immediata sibi; remote verò à reliquis nulla detur potentia vel proxima, vel remota ad non producendum effectum necessario sequi, neque in effectum dari ullam potentiam ad non existendum: quia sublata omni potentia ad non producendum effectum, impossibilis est non productio effectus, iuxta *proposit.* 3. *statutam disput. 8. quest.* 4. & consequenter necessaria effectus productio, iuxta *proposit.* 14. *huius questionis*; atque adeo & existentia eius, quam eius productio fert secum, ut est notissimum.

Ex his demonstro propositionem. Quoniam si 141 in tota serie causarum, unde suam habet existentiam effectus, nulla causa libera esset produciens cum indifferentia proximè, vel remote effectum; nulla esset in illa potentia ad non producendum effectum; siquidem causa liberè cum indifferentia produciens est, quæ potentiam habet ad non producendum; effectusque ipse subinde nullam potentiam haberet ad non existendum, iuxta *tertiam suppositionem*; atque ita contingens non esset. Cum tamen ponatur esse contingens. Quod est contradictio. Omne ergo contingens ab aliqua causa libera proximè, vel remote habere suam existentiam necesse est.

Propositio 29.

Omnis effectus causæ liberæ quatenus liberæ ne- 142 cessario debet esse contingens.

Nam omnis effectus causæ liberæ quatenus liberæ necessario debet esse impedibilis quoad existentiam per causam liberam; atque adeo absolute potens non existere; sicque contingens. Quod enim est impotens non existere, nullatenus quoad existentiam est impedibile, ut est notissimum.

Propositio 30.

Quoties aliquod obiectum conceptibile possibile 143 est, aut impossibile, aut contingens, aut necessarium sub hypothese alicuius conditionis in absolute tale transit purificata conditione.

Quia omnis veritas conditionata purificata conditione transit in absolutam, iuxta *proposit.* 4. *statutam disput. 10. quest.* 5. Possibilitas autem, ut impossibilitas, aut contingentia, aut necessitas conditionata, quædam veritas obiectiua conditionata est, ut constat. Et hæc sint modò satis pro præsentè quæstione.

Q. V. ÆSTIO VI.

Qua ratione possibile, impossibile, contingens, & necessarium sub nostro intellectu cadant.

Hanc quæstionem adiungo propter quædam 144 difficultates, quas circa obiecta ista speciatim prout à nobis cognoscibilia pro statu præsentè examinare